

נאום לנציגי הישוב

משה שרתוק

1.1.1942

DOC00371

רבותי נציגי הישוב! היילים! מתנדבים! העניין אשר לשמו
התכנסנו מעמיד את הישוב במבחן רציני - אם הנתן עם או איננו עם. מה פירוש
עם? עם פירושו שני דברים: ראשית - הכרה מאוחדת, הכרת הפעולת שצריכה
להיעשות; שנית פירושו - הכרה שאיננה נשארת רק בחלת הכלל, אלא מפעילה את
הפרט, כלומר: הכרת הכלל בהפכת אצל כל פרט ופרט לציור של פעולה.
היו ימים בישראל, כשהדבר השני קדם בהם לראשון. לפני שדבר
העליה לארץ-ישראל, ההיחלצות לכנין הארץ, הפכו להכרה פעילה של כלל האומה
קטן יהודים, בודדים, קבוצות קטנות, פרטים נפרדים, וקיימו את הדבר הזה
בחייהם. עצם המפעל שלהם שימש אותם לדברים. עצם המופת המעשי שלהם הפך למנוף,
אשר הקים תנועת עם גדולה. כזאת הייתה ראשיתה של תבת-ציון. כזאת הייתה
ראשית צמיחתה של התנועה החלוצית בישראל בגילוייה הראשון - בגילוייה של "בילו".
כיום נתהפכו כאילו הדברים: הישוב כולו חי בהכרת היותו עם.
הישוב כולו יודע, שהמלחמה הזאת היא מלחמת העם היהודי לחיים ולמות. הישוב
כולו מרגיש, שזו הפעולה הנובע מההכרה הזאת הוא הצו להתנדב, להתגייס,
להלחם. אכל ההכרה הזאת איננה הופכת לצו פעולה בחייהם של הפרטים, בחייהם
של אלפי יודיכות פרטים. וזהו הדבר שאנחנו מתחבטים בו.
אם אנחנו עם ואם המלחמה הזאת היא מלחמת העם היהודי - משתי
ההנחות הללו נובעת מסקנה אחת פשוטה, טוחלטת, והמסקנה היא: צבא יהודי!
המסקנה הזאת היא מסקנתנו. כל כוחות נפשנו דרוכים לקראת המטרה הזאת. אבל
איננו חיים רק חיי הכרה שלנו. איננו שוכנים לכדו. איננו שלזטים בלתי-
מוצבלים על מעשינו. אנו נתונים בתוך מסגרת קשה של מציאות. אין אנו בני-
חורין לקפוץ מחוכה, אין אנו אדונים להשתלט עליה. עלינו לקבל דיכון של
גזירות הגורל. אנו נאבקים עם הגזירות הללו, אבל אנו נשנה אותן רק מתוך
טאקט. טאקט ובטאקט הזה עלינו לעמוד על קיומם המציאות. אנחנו לא נעשה
את הטאקט הזה כמחשבה, לא נעשה אותו אך ורק בנתינת חופש לפאיפותינו, לא
נעשה אותו אך ורק בצלצול נוסחאות - אנו צריכים לעשות אותו בתוך החיים.